

2. Tarikat kapısının on makamı şunlardır :

- 2.01 Tövbe etmek.
- 2.02 Mürşit'in isteğini yerine getirmek, öğütlerine uymak.
- 2.03 Temiz giyinmek.
- 2.04 İyilik yolunda savaşmak.
- 2.05 Hizmetli olmak; hizmet etmeyi sevmek.
- 2.06 Haksızlıktan korkmak.
- 2.07 Umutsuzluğa düşmemek.
- 2.08 İbret almak.
- 2.09 Nimet dağıtmak (cömertlik).
- 2.10 Özünü fakir görmek.

(A.Celâlettin Ulusoy 1980 S.217; Esat Korkmaz 1993:346-347; Mehmet Yaman 1993 S.233)

3. Mârifet kapısının on makamı şunlardır :

- 3.01 Edep (eline-beline-diline sahip olmak).
- 3.02 Mâsivâ'dan (Tanrı'dan başka her şeyden) tecerrüd (Bencillik, kin, garezden uzak durmak).
- 3.03 Perhizkârlık (sağlığı korumak için uygulanan rejim; diyet; asket)
Mahrem olan şeylerden kaçınmak. [Mahrem: 1. Başkalarına düşmeyen, gizli 2. Nikah düşmeyen (akraba)]
- 3.04 Sabır ve kanaat (göstermek).
- 3.05 Hayâ (utanmak).
- 3.06 Cömertlik (cömert olmak).
- 3.07 İlim (ilim öğrenmek).
- 3.08 Hoşgörü (hoşgörü göstermek).
- 3.09 Özünü bilmek.
- 3.10 Âriflik (ârif olmak).

(A.Celâlettin Ulusoy 1980 S.217; Esat Korkmaz 1993 S.346-347; Mehmet Yaman 1993 S.234)

4. Hakikat kapısının on makamı şunlardır :

- 4.01 Tevâzu (alçak gönüllü olmak, tûrab olmak).
- 4.02 Kimsenin ayıbını görmemek.
- 4.03 Yapabileceği hiçbir iyiliği esirgememek.
- 4.04 Tanrı'nın her yarattığını sevmek.
- 4.05 Tüm insanları bir görmek.
- 4.06 Birliğe yönelmek ve yöneltmek.
- 4.07 Gerçeği gizlememek.
- 4.08 Mânâyı bilmek.
- 4.09 Sırrı öğrenmek.
- 4.10 Tanrı'nın varlığına ulaşmak.

(A.Celâlettin Ulusoy 1980 S.217; Esat Korkmaz 1993 S.346-347; Mehmet Yaman 1993 S.234)

Normal insan tarikat yolu'nda, bu dört kapı ve bu dört kapıya bağlı kırk makamdan geçerek, ruhunu ve benliğini ergin duruma getirir; kâmil insan, insan olarak ilahi sırra ulaşır.

Son kapı olan hakikat kapısı, evrenin bütün sırlarını, yaşamın anlamını, önemini, değerini